

Φ. Κόντογλου, η ζωή και το πλούσιο έργο του

Πολιτισμός / Λογοτεχνία - Φιλολογία

Αλέξιος Παναγόπουλος (Academician Prof. DDDr. Pdoc. Dr.Habil. Alexios Panagoroulos)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1qr6N6I>]

Στην πατρίδα του βρέθηκε το 1919, ώστε μετά την λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου να διοριστεί καθηγητής στο Παρθεναγωγείο της πατρίδας. Δίδαξε γαλλική γλώσσα και τεχνικά, χαρακτηριστική και ζωγραφική. Ίδρυσε τον πνευματικό σύλλογο «Νέοι Άνθρωποι» και έγινε πρόεδρος. Το 1921 επιστρατεύτηκε κι αυτός ώστε στη Μικρασιατική Εκστρατεία να πολεμήσει για την πατρίδα του. Σύντομα όμως μέσα στο 1922 πήρε το δρόμο της προσφυγιάς, με ένα καΐκι, όπως ο ίδιος αναφέρει, που κατάφερε να τον πάρει, ενώ ως γνωστόν τα ιστορικά γεγονότα της πυρπολημένης Σμύρνης και των υπολοίπων πόλεων της Μ.Ασίας θα παραδοθούν στα βάρβαρα στίφη των ασιατών Τούρκων. Στην ανελέητη σφαγή, στους βιασμούς και στη λεηλασία εις βάρος των ελλήνων της Μ.Ασίας.

Το 1923 με κάποιους συμμαθητές του αποφάσισε να πάει να δει την πολιτεία του Αγίου Όρους, όπως είπαμε, μάλιστα με μία περίεργη πρόθεση ίσως και να καλογερέψει. Όμως γύρισε, και μέσα στο 1923, κατάφερε και πραγματοποίησε μια πρώτη έκθεση με έργα ζωγραφικής του στη Μυτιλήνη με τον Κωνσταντίνο Μαλέα. Μετέφερε την έκθεση τον ίδιο χρόνο, στην κοσμοπολίτικη τότε Αθήνα, στην αίθουσα του «Λυκείου των Ελληνίδων», παρουσιαζόμενος για πρώτη φορά, ως ζωγράφος, στο Αθηναϊκό καλλιτεχνικό κοινό. Το 1925 εξέδωσε το περιοδικό «Φιλική Εταιρία». Το έτος 1926 παντρεύτηκε τη Μαρία Χατζηκαμπούρη και εγκαταστάθηκε στη Νέα Ιωνία. Το έτος 1927 γεννήθηκε η μοναχοκόρη του η Δέσποινα. Την ίδια χρονιά ξεκίνησε τη συνεργασία του με το περιοδικό του Κωστή Μπαστιά του γνωστού από το μυθιστοριογραφικό έργο του για τον «Παπουλάκο». Συνεργάστηκαν και οι δύο στο περιοδικό «Ελληνικά Γράμματα». Τελικά το 1933 έλαβε το Πτυχίο του, από τη Σχολή Καλών Τεχνών, ως «Απολυτήριο γραφικής», με βαθμό «Λίαν καλώς» προκειμένου να διδάξει στο Κολλέγιο Αθηνών, τα μαθήματα της ζωγραφικής και της ιστορίας της τέχνης. Στη διάρκεια του Μεσοπολέμου εργάστηκε ως συντηρητής εικόνων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, όπως το 1931 στο Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας, του οποίου ζωγράφισε το συντριβάνι, στο Μουσείο Κέρκυρας το 1935, στο Κοπτικό Μουσείο στο Κάϊρο το 1937 και μεταξύ 1936 και 1938 κατά διαστήματα βρέθηκε στο Μυστρά όπου καθάριζε τις σπάνιες τοιχογραφίες των βυζαντινών ναών του βυζαντινού Μυστρά.

Κατά την διάρκεια της ιταλογερμανικής κατοχής, το όνομα του Κόντογλου βρίσκεται ανάμεσα στα ονόματα των Ελλήνων λογοτεχνών που συνεργάστηκαν με το ελληνόφωνο ιταλικό περιοδικό της προπαγάνδας «Κουαδρίβιο». Είναι γνωστό

ότι καθώς συνεργάζονταν με αυτό, αμείβονταν με χρήματα ή με τρόφιμα, έτσι προκρίθηκε η ανάγκη της καθημερινής επιβίωσης του Κόντογλου. Καθώς μάλιστα είχε αναγκασθεί να πουλήσει το σπίτι του επί της Βιζυηνού αρ. 16 στα Πατήσια, χαρακτηριστικά, για ένα σακί αλεύρι! Όμως ο νέος ιδιοκτήτης της οικίας του Κόντογλου, αδιάφορα, κάλυψε τις ζωγραφιές και νωπογραφίες του με τη λαδομπογιά. Τα επόμενα χρόνια ο Φώτης Κόντογλου μετακόμιζε διαρκώς. Φιλοξενούνταν σε σπίτια των φίλων του, κυρίως στο Παγκράτι, για να καταλήξει όπως λέγει σε ένα γκαράζ. Ήδη είχε περάσει την πείνα του Πρώτου πολέμου και τώρα του Δεύτερου, αφού είχε γευτεί την Μικρασιατική καταστροφή. Πάραυτα συνεχίζει την πνευματική του πορεία αφού την ίδια περίοδο δημοσίευσε κείμενά του στο περιοδικό «Φιλολογική Κυριακή» το έτος 1943. Κατόπιν το 1944 στους «Ορίζοντες» και στα «Ελληνικά Γράμματα».

Μετά την απελευθέρωση, το σπίτι του Φώτη Κόντογλου στην Αθήνα

Από το 1948 αρχίζει να αρθρογραφεί στην εφημερίδα «Ελευθερία» μέχρι τον θάνατό του. Αργότερα το 1959 τον συναντούμε να έχει σύντομη συνεργασία με το «Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας», αλλά κι εκεί λόγω διαφωνίας του σχετικά με την ώρα της μετάδοσης της εκπομπής του παραιτήθηκε.

Το μοιραίο φυγείν αδύνατον. Στις 13 Σεπτεμβρίου του έτους 1963 τραυματίστηκε με τη γυναίκα του σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα στη Βούλα που του άφησε χρόνια προβλήματα. Ο θάνατος έφτασε κοντά. Το 1965 υποβλήθηκε σε εγχείρηση δυο λίθων από την κύστη. Τελικά πέθανε στην Αθήνα στις 13 Ιουλίου του 1965, έπειτα από μετεγχειρητική μόλυνση. Ήταν ήδη ταλαιπωρημένος σωματικά και ψυχικά, μετά απ'το ατύχημα που του συνέβη το έτος 1963.

[Συνεχίζεται]